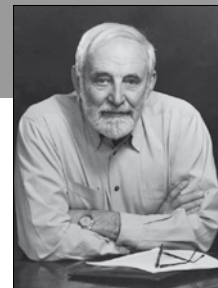

Raoul Bott

* 24. september 1923, Budapešť, † 20. december 2005, USA

Raoul Bott sa narodil v Budapešti v roku 1923 a jeho životné osudy odrážajú geopolitické zložitosti tej doby. Rodina jeho matky Margity Kovács bola maďarská a židovská, zatiaľ čo jeho otec Rudolph Bott bol Rakúšan a katolík. Od roku 1923 do roku 1932 žil Raoul Bott v Diószegú a v svojich memoároch spomína na cukrovar i rodinu Kuffnerovcov. Rodičia sa čoskoro po jeho narodení rozviedli a Raoul vyrástol s matkou a nevlastným otcom. Do základnej školy chodil v Diószegú a neskôr žil v Bratislave, kde navštevoval strednú školu. Nebol práve najvzornejší žiak a študent, zato vynikal vtipom, technickými znalosťami a zručnosťami. Skonstruoval pokladničku, na ktorej sa po vhození mince rozsvietil nápis „Ďakujeme“ a zo získaných peňazí financoval svoje ďalšie vynálezy.

Jeho matka v roku 1934 zomrela a Raoul s nevlastným otcom pred nástupom fašizmu v roku 1938 odletel do Anglicka a následne do Kanady. Tam od roku 1941 študoval na McGill University v Montreali elektrotechnické inžinierstvo. Jeho najobľúbenejším predmetom však bola matematika, ktorej sa potom úspešne venoval celý život.

Vysoký Európan vždy akosi vytrčal z davu

a na častú otázku odkiaľ pochádza, odpovedal, že z Diószegú z Československa, kde bol „barón“ keďže mal meno po mladom barónovi Raoulovi Kuffnerovi a prezývka „barón“ mu už ostala. Bol to veľmi vtipný a vynachádzavý chudobný študent a vymýšľal rôzne finto – vydával sa za synovca slávneho tenoristu, aby mohol chodiť zadarmo na operu alebo sa podfukom infiltroval medzi smotánku v luxusnom lyžiarskom stredisku.

Po skončení štúdia nastúpil nakrátko do armády a po skončení II. svetovej vojny pokračoval v štúdiu matematiky. V roku 1947 sa oženil s profesorkou angličtiny Phyllis, s ktorou mal štyri deti a neskôr aj osem vnúčat.

Väčšinu života prežil v Spojených štátoch, kde študoval a potom prednášal na Michiganskej univerzite v Ann Arbor a na Harvarde. Je známy predovšetkým vďaka svojej práci v najrôznejších oblastiach geometrie, je po ňom pomenovaných viacero matematických konceptov. Získal mnoho prestížnych ocenení – Oswald Veblen cenu za geometriu (1964), cenu Americkej matematickej spoločnosti (1983), Cenu Jeffery-Williamsa udeľovanú Kanadskou matematickou spoločnosťou (1987). V roku 2000 získal Wolfovu

cenu za matematiku, ktorá je akosi matematickou „nobelovkou“ a v roku 2005 sa stal členom Royal Society of London.

Zdroje:

<http://www.ams.org/publications/journals/all/fea-bott.pdf>
<http://www-history.mcs.st-andrews.ac.uk/Biographies/Bott.html>
<http://www.math.harvard.edu/history/bott/bottbio/index.html>
http://www.nytimes.com/2006/01/08/national/08bott.html?_r=0

K osobnosti Raoula Botta sa ešte v budúcnosti vrátíme, pretože vďaka spolupráci s knižnicou v Cambridg sa nám podarilo získať knihu s jeho životopisom, v ktorom sú veľmi zaujímavé a prekvapivé informácie.

Lóránt Talamon